

STRATEGISK DISPOSISJON AV EIDSVOLL SENTRUM

- Viktige nye vannplasser
- Nye byggeområder med en typologi som forholder seg til verneverdige områder, boliger og mindre næringsbygg med unntak for området sør for den nye bilbroa, her kan det bygges moderne boliger.
- Byggeområder som forholder seg til en tidsmessig bebyggelsestypologi, næringsbygg med en bymessig form.
- Byggeområder for næringsbygg og lettere industri, forskningspark, ev. skolebygg.

Sundet i Eidsvoll har blitt til ved store landskapsmessige forandringer. Tettstedet er etablert på utfyllinger på Vormas østside i et område hvor elva eroderer på elveløpets vestside.

Dette er det spesielle og fascinerende ved Eidsvoll sentrum, de historiske bildene bekrefter dette og gir vår tid lov til å fortsette denne kultivering av landskapet.

UTKAST TIL FORMINGSVEILEDER FOR SUNDET

OVERORDNET STRATEGI – EIDSVOLLS TO SIDER
Det storskalige landskapet med Vorma og de grønne høydene skal fortsette og prege bildet av Eidsvoll. Men det er viktig å danne en mer tydelig og lesbar bystruktur, utvikle handel og service, utnytte elvebreddens attraksjon bedre likeså utvikle de gode kommunikasjonene til Oslo, Gardermoen og Mjøsbyene.

Pr. i dag er handel, offentlig service og kulturtilbud konsentrert til den østre siden, altså den del som kalles Sundet. Her ligger for eksempel skoler og Kommunehuset. Den østre siden har også bedre lysforhold for boliger og uteplasser langs elvebredden. Den vestre siden preges av infrastruktur og industriformål, den har ikke særlig gode lysforhold og forstyrres av støy fra jernbanen. Vi mener at denne oppdeling er god for Eidsvoll og at de to sidene skal fortsette å utvikles i tråd med dette: en tett side med bysentrum som inneholder offentlig service, handel, boliger og attraktive uteplasser ved Vorma – og en mer praktisk vestside med kommunikasjon og næring på flatene og enkelte boliger på høydene.

Unntaket er området nordvest for Sundbrua, der strandområdet med den gamle stasjon, tinghuset og nåværende jernbanestasjon skal integreres i bysentrum gjennom et attraktivt gangstrøk og parkmiljø langs elva. Ellers er det viktige at den vestre siden utvikles med nye næringsbygg som kan plasseres både nord for og syd for Sundbrua. Evt. konflikter med jernbanevirksomheten må håndteres under utbygningens gang.

I fortsettelsen gjelder denne formingsveileder bare den østre siden, altså Sundet.

Ny trapp ned fra Sundbrua til gangvei på trekonstruksjon langs Vorma, under brua.

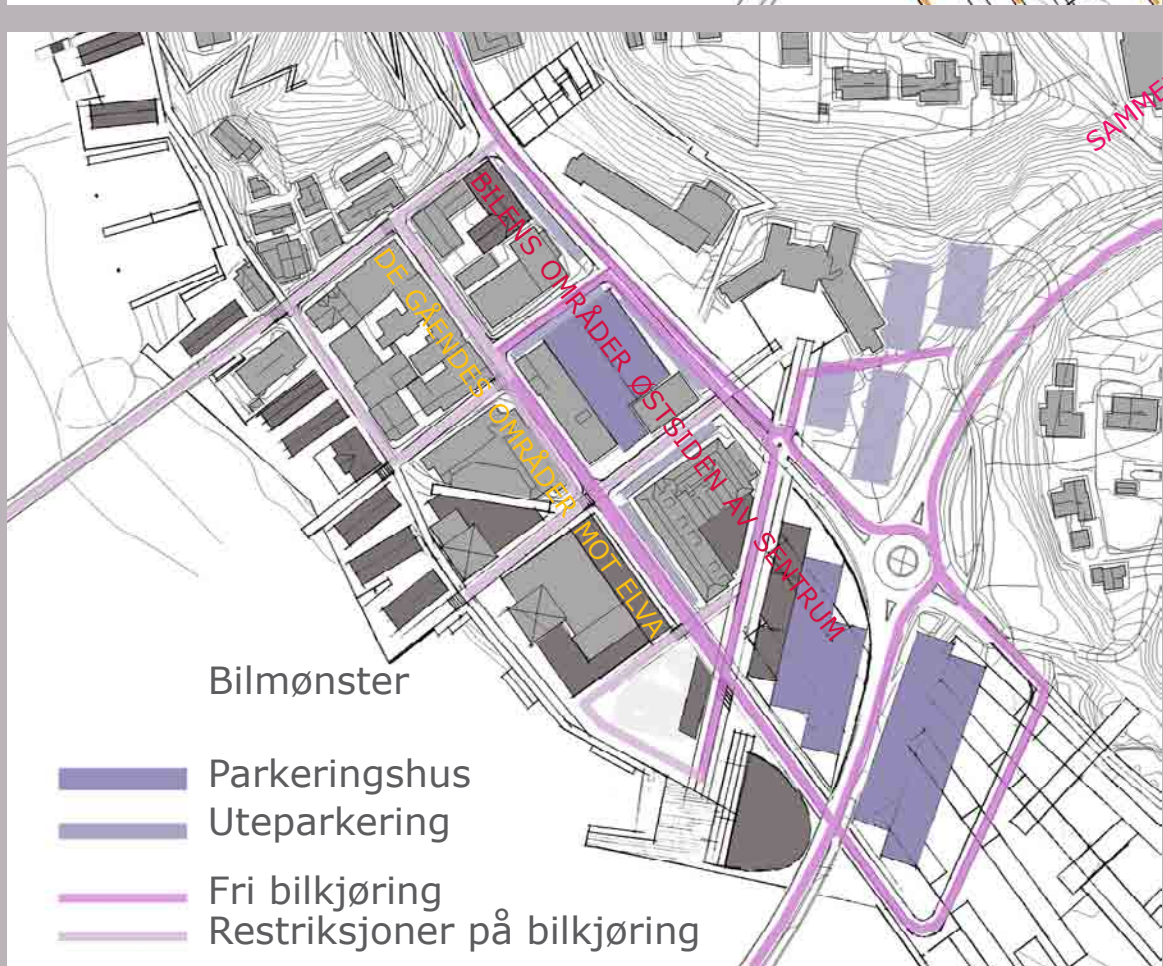
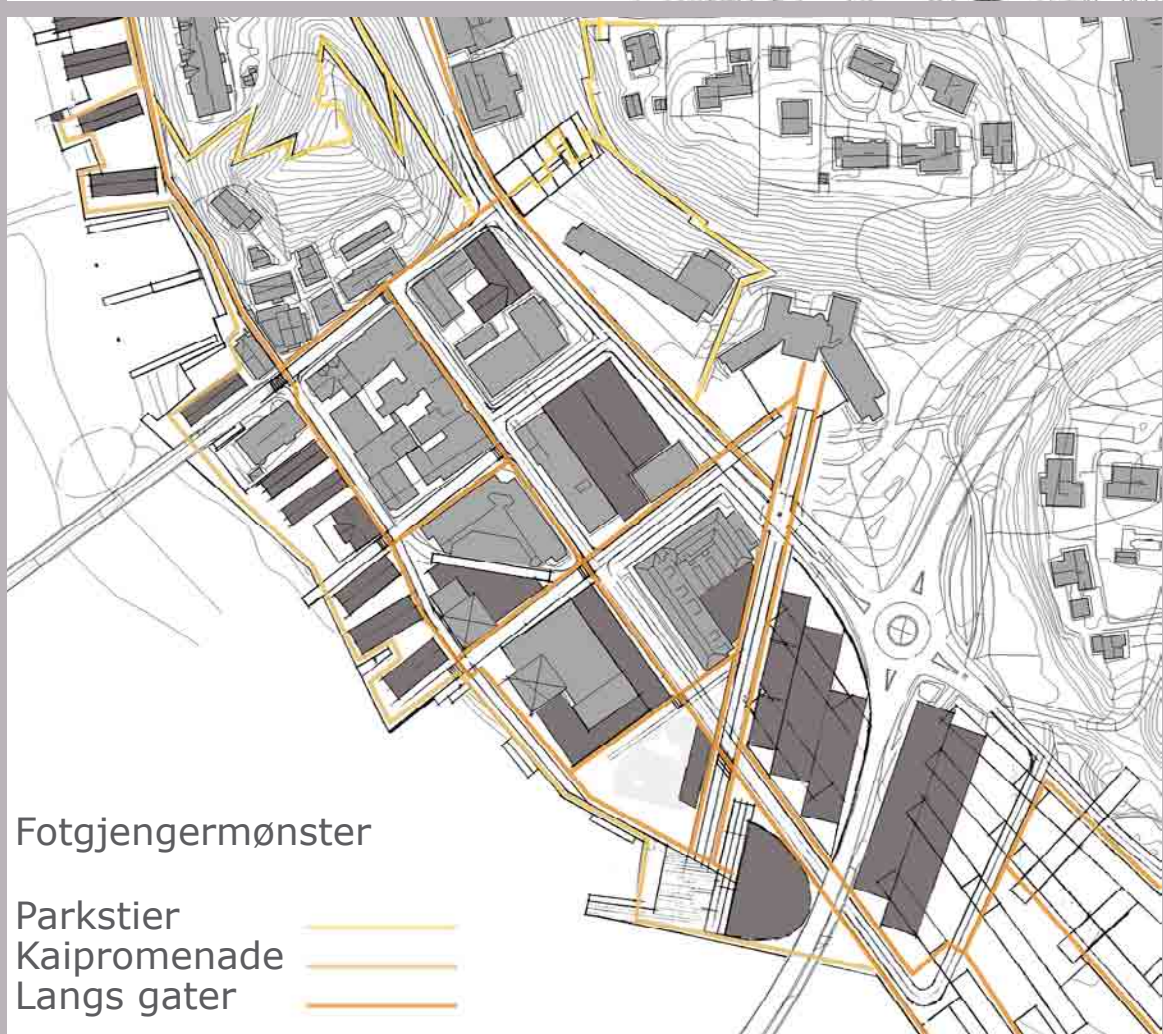
Liten båthavn ev. med båtutstyr, bensin o.l.

Nye bygg i tagl på 2-3 etasjer som legges til den gamle jernbanebyggstrukturen. Forskningspark, skolebygg, mindre industri.

1:5000

byen som alltid når vannet

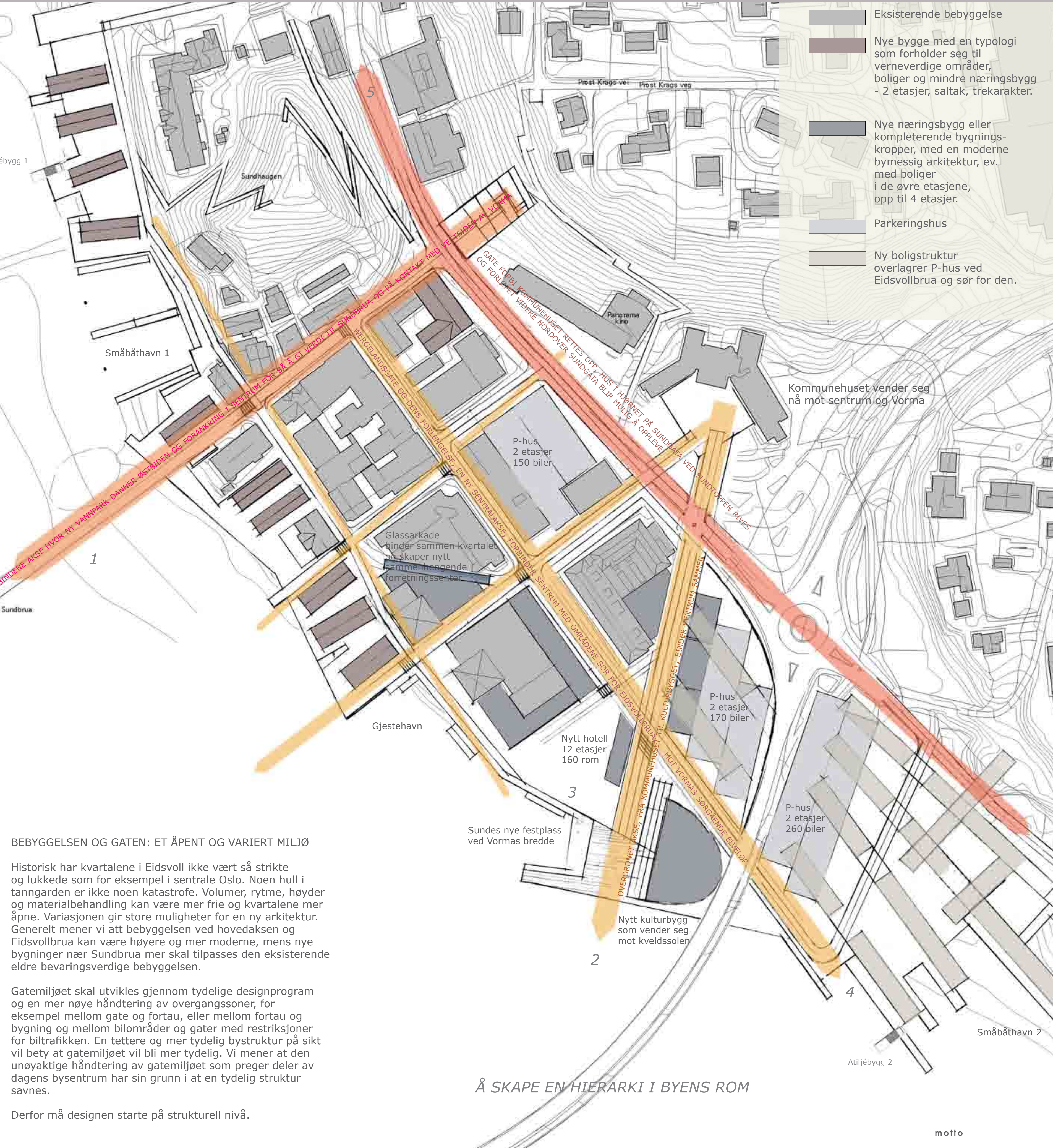

TRAFIKK OG PARKERING

Eidsvoll kommune domineres av biltrafikk. En tettere by gjør det mulig å skape mer frekvente lokale kommunikasjoner, ettersom grunnlaget for busstrafikk blir bedre.

Hastigheten på biltrafikken som passerer foran Kommunehuset, og opp langs Sundgata, skal reduseres ved en ny minirundkjøring og andre hastighetsdempende tiltak. To store parkeringsgarasjer på hver side av Eidsvollbrua gjør at sykler kan bruke gatenettet og at det ikke trenges investeringer i form av særlige sykkelveier. Kvartalene mot Vormå gies spesielle restriksjoner mot biltrafikk.

En ny nord-sydlig gangvei dannes mellom elvebredden og Werglandsgate, og rundt Sundtoppen opp mot planlagt bebyggelse ved Rubis. Sammen gjør disse ulike tiltak at et rolig trafikkmiljø dannes og at flere nye muligheter til bevegelse åpnes i byen, både øst-vestlig og nord-sydlig retning.

EN TYDELIG BYSTRUKTUR MED NYE AKSER

Historisk utviklet Sundet seg til en åpen kvartalsstruktur med blandet bebyggelse og en tydelig vannfront. Under de siste tiårene har denne bystruktur blitt utydelig med nye bygninger som vender ryggen til Vormå, ubrukte mellomsoner, stygge baksider, parkeringsplasser og store åpne, tomme, flater i syd ved Eidsvollbrua.

Vår ambisjon er å utvikle en tydeligere bystruktur hvor arealene brukes mer effektivt, samtidig som byen blir tettere og skjønnere. Det er viktig å skape en lesbar struktur hvor forløp i gatestrukturen naturlig fører videre, til vannet eller inn i det omkringliggende landskapet.

Den historiske akse ved Sundgata og Sundbrua danner kontakten med den vestre siden og jernbanestasjonen. Denne forsterkes på østsiden av et nytt offentlig parkeanlegg, som vi har illustrert med en vannskulptur som klaterer oppover skråningen mot øst, og på vestsiden med et nytt anlegg med trebrygger som fordeler bevegelsen til fotgjengeren videre inntil elva.

Sundet har bare et viktig bygg, Kommunehuset. Det ligger uintegret og for seg selv. Vi foreslår et nytt viktig bygg som vi har illustrert ligger ved Eidsvollbrua og danner det vestlige punktet i en ny overordnet akse som starter i Kommunehusets foajé og går ned til et nytt Kulturbygg og eksempelvis et nytt hotell på den nye store byplassen ved Eidsvollbrua.

Werglandsgate utvikles til bysentrum nord-sydlig hovedakse, på grunn av sin plassering midt i Sundets bebyggelsesmasse. Alle de nye aksene har åpne siktlinjer mot Vormå. Sammen danner disse aksene Sundets nye tydeliggjorte bystruktur med en god orienterbarhet.

Samtlige akser avsluttes med viktige offentlige solbelyste plasser ved Vormå. De bindes sammen langs elvebredden med en sammenhengende strandpromenade.

Langs hovedaksen mellom Kommunehuset og Kultursenteret utfolder det seg det mest intense bylivet i framtidens Eidsvoll. Strøket er byens dagligrom og ved Vormaplassen møtes man på ettermiddagen over en café latte eller en øl. Kulturbygget kan inneholde utstillinger, en scene og et nytt bibliotek. Kommunen trenger flere overnattingsmuligheter og den høye bygningen kan være hotell og konferansesenter, vel synlig fra riksveien. Ved plassen finnes også kafeer og en restaurant. For reisende langs Eidsvollbrua og Nesvegen danner Kulturbygget møtet med byen, samtidig som bygningen beskytter for trafikkstøy.

Nye boliger plasseres delvis som innfillprosjekter, delvis er området syd for Eidsvollbrua meget attraktiv for nye boliger. Nye leiligheter i bysentrum vil supplere dagens tilbud i regionen som ellers domineres av eneboliger.

En mulighet. Bygg boliger sør for Eidsvollbrua, som kan ligge mot dagsolen og ha brygger, båten ved boligen. Kort vei til sentrum under brua, bilen i parkeringshus ved brua.

Denne mulighet ser vi ikke på som en forutsetning for vårt forslag kun en god idé.

- Eksisterende bebyggelse
- Nye bygge med en typologi som forholder seg til verneverdige områder, boliger og mindre næringsbygg - 2 etasjer, saltak, trekarakter.
- Nye næringsbygg eller kompletterende bygningskropper, med en moderne bymessig arkitektur, ev. med boliger i de øvre etasjene, opp til 4 etasjer.
- Parkeringshus
- Ny boligstruktur overlager P-hus ved Eidsvollbrua og sør for den.

Å SKAPE EN HIERARKI I BYENS ROM

BEBYGGELSEN OG GATEN: ET ÅPENT OG VARIERT MILJØ

Historisk har kvartalene i Eidsvoll ikke vært så strikte og lukkede som for eksempel i sentrale Oslo. Noen hull i tanngarden er ikke noen katastrofe. Volumer, rytme, høyder og materialbehandling kan være mer frie og kvartalene mer åpne. Variasjonen gir store muligheter for en ny arkitektur. Generelt mener vi att bebyggelsen ved hovedaksen og Eidsvollbrua kan være høyere og mer moderne, mens nye bygninger nær Sundbrua mer skal tilpasses den eksisterende eldre bevaringsverdige bebyggelsen.

Gatemiljøet skal utvikles gjennom tydelige designprogram og en mer nøye håndtering av overgangssoner, for eksempel mellom gate og fortau, eller mellom fortau og bygning og mellom bilområder og gater med restriksjoner for biltrafikken. En tettere og mer tydelig bystruktur på sikt vil bety at gatemiljøet vil bli mer tydelig. Vi mener at den unøyaktige håndtering av gatemiljøet som preger deler av dagens bysentrum har sin grunn i at en tydelig struktur savnes.

Derfor må designen starte på strukturell nivå.

1:2000

byen som alltid når vannet

motto

Atilfjbygg 3

GRØNNSTRUKTUR OG BYPARKEN

Eidsvolls viktigste grøntstruktur er det storskalige landskapet som omgir bysentrum, og (ifølge konkurranseprogrammet) "Vormas bølgende naturstrandlinje". Det er også meget viktig å utvikle elvebredden inne i byen for rekreasjon ved en levende strandpromenade med forskjellige offentlige plasser, brygger, små havner og enkle benker hvor mennesker kan møtes og oppleve Vormalandskapet.

Eidsvoll savner en bypark og vi mener at skråningen i enden av Sundgata kan utvikles til en attraktiv terrassert parkanlegg, med treer, vannplanter, vanntrapper og konstruerte fosser. Byparken kan binde sammen sentrum med boligområdet på høyden i øst ved en klatrende gangsti. Den nye parken danner motpunkt til den mer viltvoksne Sundtoppen, som allerede i dag brukes til rekreasjon. Begge parkområdene har god utsikt over det dramatiske elvedals landskapet.

Det siste elementet i grønnstrukturen er de friarealer, små parker og lekeplasser som skal plasseres inne i bystrukturen, for eksempel ved møteplasser og nære boligene. Størrelsene på disse arealene kan være relativt små, for eksempel 15–20% av bruksarealene, ettersom det finnes store åpne grønne arealer på skråningene, på Sundtoppen og langs elvebredden. Erfaring viser, ikke overraskende, at små uterom med høy kvalitet og gode lysforhold, for eksempel takterrasser, brukes mer enn uteplasser i skygge på bakkeplan.

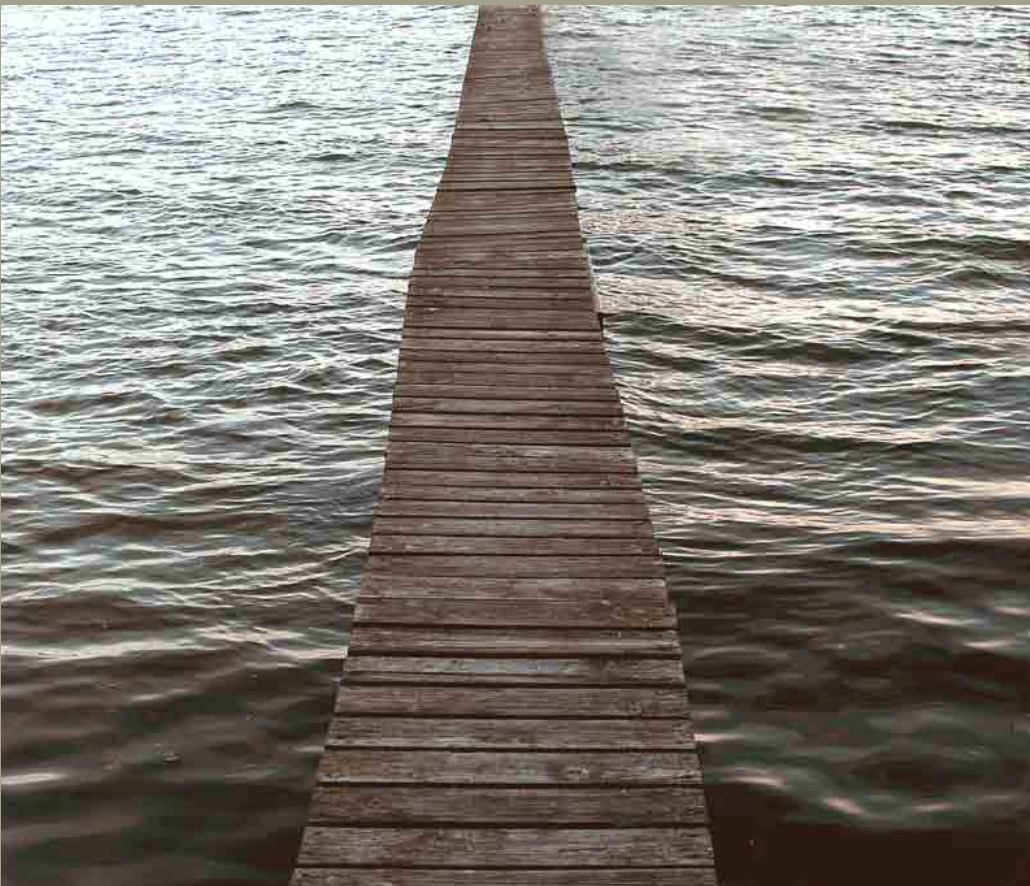

Ved Sundbroas østlige brohode. Resturanter i gamle hus og i nye saltakshus på 2 etasjer - utformet i god norsk 70-talls stolpe-drager arkitektur.

NYE PROSJEKTER, VIKTIGE Plasser
Å bygge ved vannet er attraktivt i vår tid. De gjør det i Trondheim og i Tønsberg - overalt. Det interessante er at Eidsvoll har gjort det hele tiden, derfor ligger de nye prosjektene bare å venter på å forløse denne vannnære posisjonen.

Vårt forslag skaper en serie med utbyggingsområder med tilhørende plasser langs vannet. Som sådan forsetter vi den utviklingen som framgår av reguleringsplanen for Rubis som markere Sundets nordav-grensnng. Det er mye boliger i Rubisprosjektet og vi ser for oss at bysentrum kan styrkes ved et større boligprosjekt også i sør. Langs Vorma kan det etableres en kontinuerlig vandring med en rekke gode vannplasser i forskjellig format. Kartet under viser, i nord, en mindre plass mellom to bolighus. Vandrer vi videre mot sør kommer vi fram til plassen nord for Sund-broa (se også perspektiv nede til venstre) hvor vi ser for oss en utvikling med etablering av barer eller kaféer og resturanter. I kveldsolen på sommeren, med utsikt til Vormas snøbelagte elveløp om vinteren.

Vi går videre langs vannet og kommer ned til gjestehavna hvor ettermiddagsolen kommer inn på en godt skjermet vannplass og vi kan sitte på bryggekannten og spise skolebrød og å drikke Solo. Da er vi like ved sentrums nye storplass, med hotell og kulturbygg. Folk går på konsert og man har debattmøter og motevisninger. Utenfor samles man og debatterer den nye motorveiføringen til Sverige! Kulturbygget vil vi forme som en kommentar til Eidsvollbruas form, bygget vil skape avstand til brua og gi sentrum et innhold som ikke er preget av bilveiens arkitektur. På denne plassen foreslår vi et slankt hotellbygg som vil tilby suverent attraktive hotellrom. Enten går vi videre sørover til det nye boligområdet i sør og starter joggeture langs Vormas østside eller så snur vi oss oppover og ser Kommunehuset. Vandrer vi opp mot det vil vi gjøre det på byens vilkår og ikke gjennom landskapsrom preget av bilens premisser. Vi går langs trærne og ser inn i de nye butikkene for så å komme opp til plassen foran kommunehuset hvor vi også kan se oppover Sundgata. Vandringen forsetter til den nye Vannskulpturparken og vi får igjen kontakt med den historiske aksene over Sundbroa. Herifra starter vandringen til Sundtoppen eller til de nære boligområdene i øst.

Hytte i skjærgården

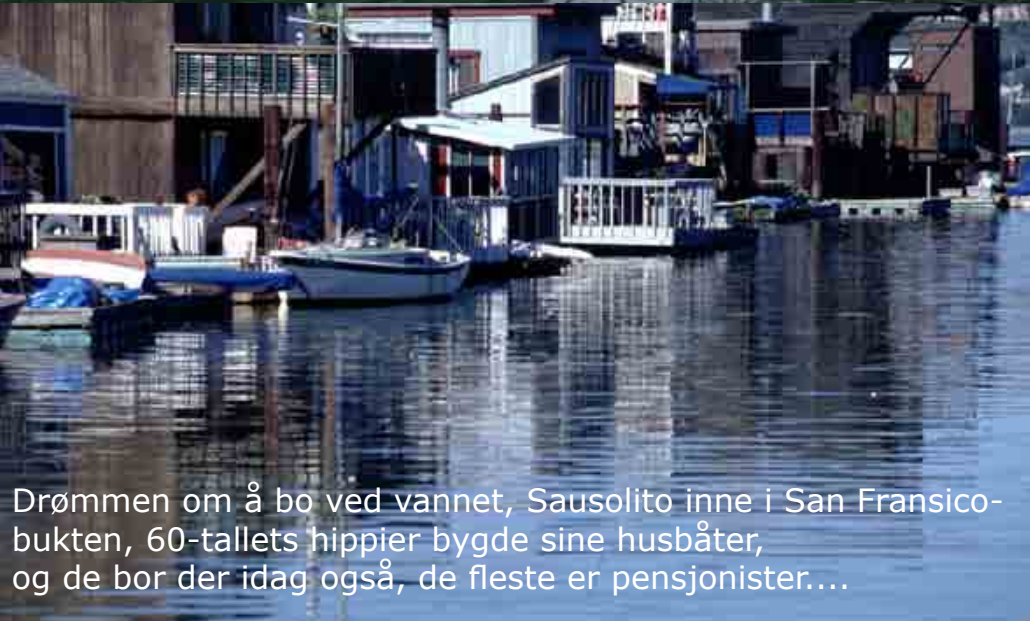
Ny strandpromenade i Porto

Kunstneren Mary Miss' sin Landskapsskulptur

Trebrygge med bensinpumpe

Drømmen om å bo ved vannet, Sausalito inne i San Fransico-bukten, 60-tallets hippier bygde sine husbåter, og de bor der idag også, de fleste er pensjonister...

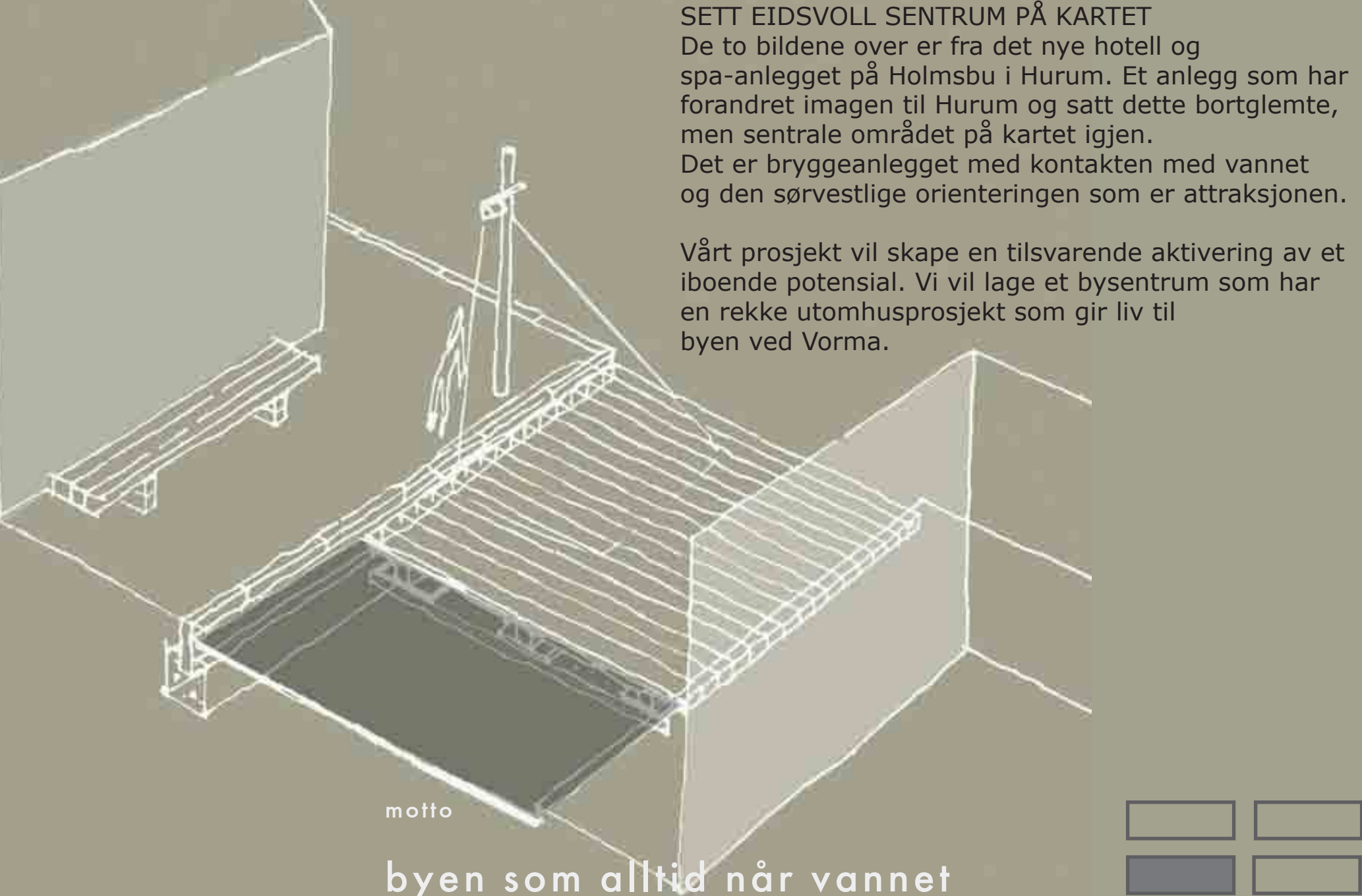
SETT EIDSVOLL SENTRUM PÅ KARTET
De to bildene over er fra det nye hotell og spa-anlegget på Holmsbu i Hurum. Et anlegg som har forandret imagen til Hurum og satt dette bortglemte, men sentrale området på kartet igjen. Det er bryggeanlegget med kontakten med vannet og den sørvestlige orienteringen som er attraksjonen.

Vårt prosjekt vil skape en tilsvarende aktivisering av et iboende potensial. Vi vil lage et bysentrum som har en rekke utomhusprosjekt som gir liv til byen ved Vorma.

MATERIALKARAKTER

Vi ønsker å skape en karakter som er unik og samtidig kontekstuell. En gang var Sundet preget av tømmerfløting. Vi ser for oss et nytt byrom preget av dette historiske minnet. Et sentrum som inneholder trebrygger, plasser ved vannet av tredekk, og som vist på denne illustrasjonen, i overgangen til de vannnære bykvartalene legger vi inn kvadratiske felt med grov, tjæret plank i bilbanen (se også på 1:1000-planen) - for å minne sjåføren om at nå er man inne i et område på de gåendes premisser.

Vi foreslår gatebelysningsarmaturer som består av 180 mm rundstokk, gjerne tjæret, ca 3,5m høy med sidemontert solid bruksarmatur. Kantsten i granitt, fortau og gater i asfalt.

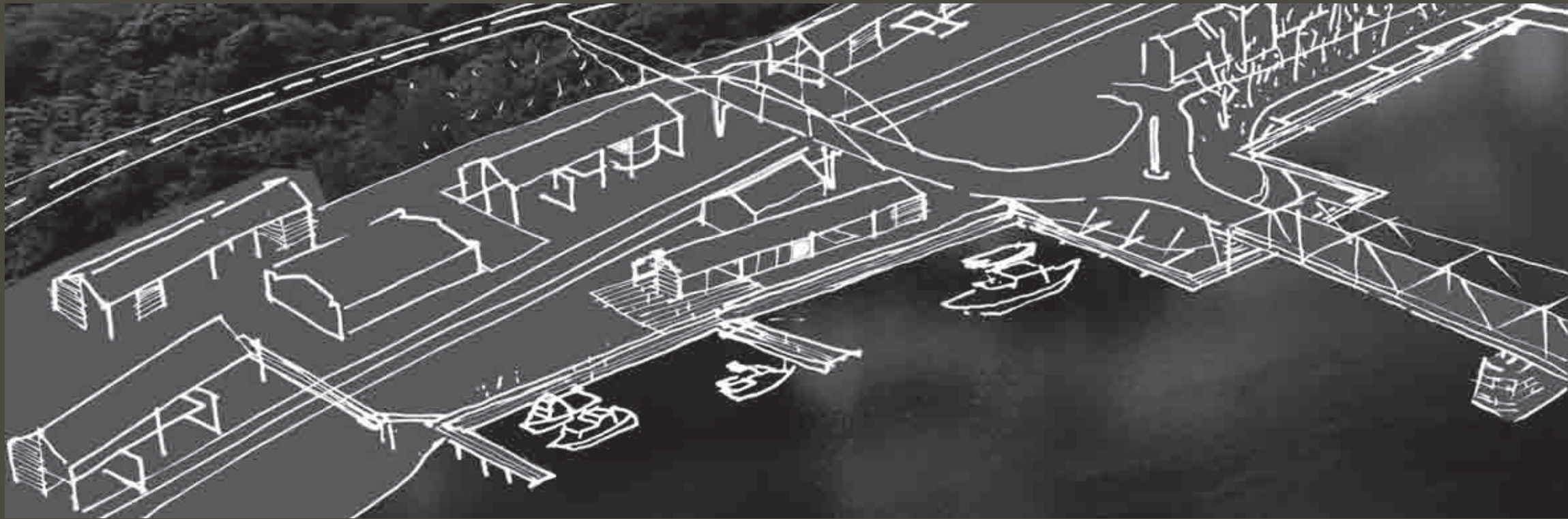

motto

byen som alltid når vannet

VESTSIDENS TOMROM
Start nye virksomheter relatert til aktivitet rettet mot vannveiene eller nye utviklingsbedrifter.

ØSTSIDENS SENTRALAKSE
Den sentralt plasserte parken som dramatiserer Vormas elvelandskap

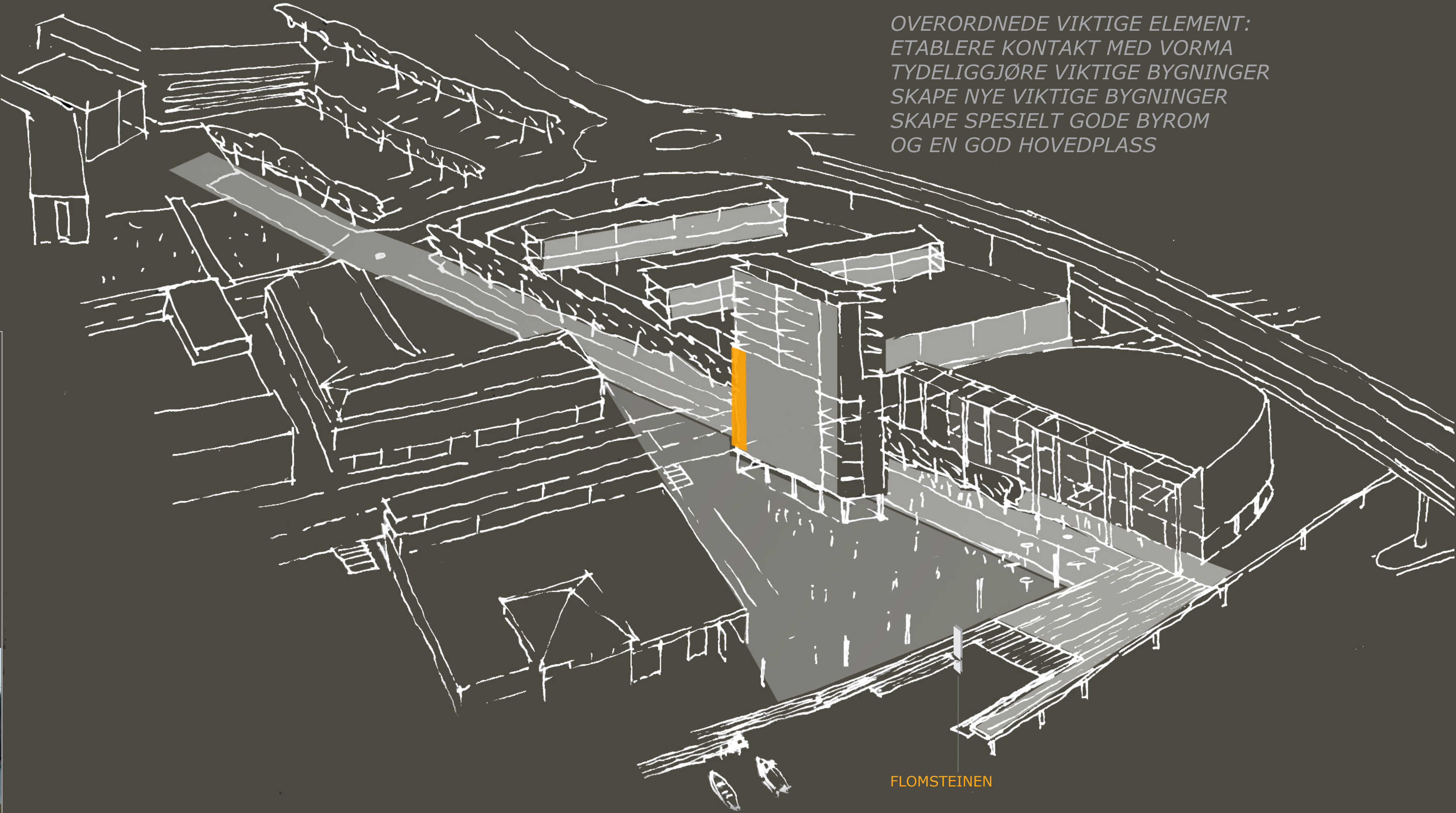

HVEM VINNER KAMPEN OM NYE BEBOERE I OSLOFJORDREGIONEN-NORD?

Mange av kommunene tilknyttet Gardemosfæren har like forutsetninger: Godt fungerende service, oversiktlig og kontrollerbart nærmiljø, forholdsvis billige rammer for bosetting og gode infrastrukturelle grunnforutsetninger. Hva er Sundets spesifikke konkurransefortrinn?

Vi ser en kompakt sentrumsdannelse tilknyttet så å si all nødvendig service for dagliglivet, men det som gjør Eidsvoll sentrum unikt er muligheten for å utvikle den kompakte byen med en historiske forankring og et karakteristisk og attraktivt fysisk miljø – vannkontakten med Vorma og elvedalens makrolandskap, ettermiddagssolen som faller inn på Vormas østbredde skaper rammer for et sted som er i kontrast til Skedsmo og Jessheims ferdighusmiljø. Dette kan bli det stedet som mennesker søker seg til når de er lei av storbyens upraktiske livsstiler. En enklave hvor bilen ikke er en grunnforutsetning og hvor det finnes både natur og kultur.

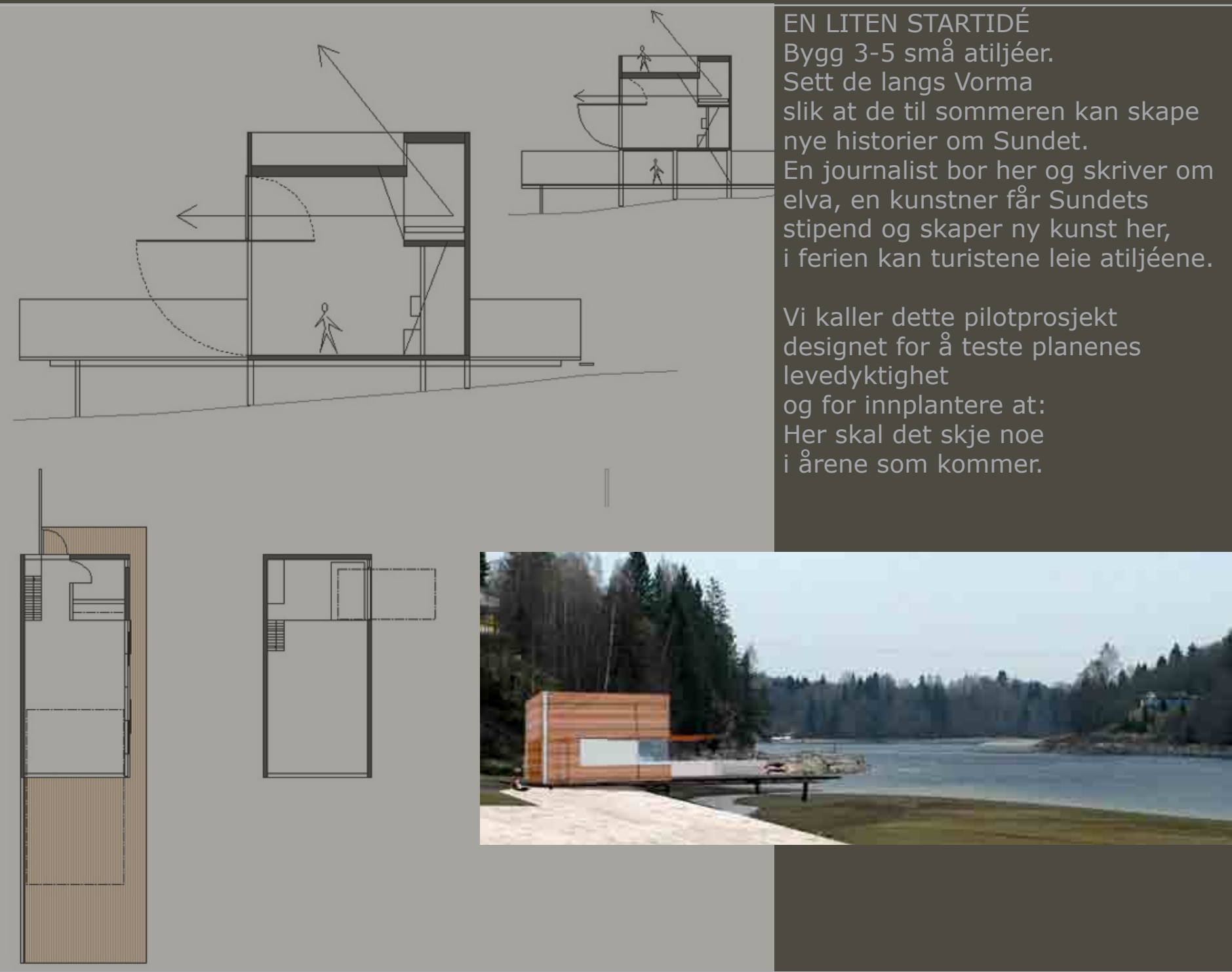
OVERORDNEDE VIKTIGE ELEMENT:
ETABLERE KONTAKT MED VORMA
TYDELIGGJØRE VIKTIGE BYGNINGER
SKAPE NYE VIKTIGE BYGNINGER
SKAPE SPESIELT GODE BYROM
OG EN GOD HOVEDPlass

FLOMSTEINEN

EN LITEN STARTIDÉ
Bygg 3-5 små atiljéer.
Sett de langs Vorma slik at de til sommeren kan skape nye historier om Sundet.
En journalist bor her og skriver om elva, en kunstner får Sundets stipend og skaper ny kunst her, i ferien kan turistene leie atiljéene.

Vi kaller dette pilotprosjekt designet for å teste planenes levedyktighet og for innplantere at: Her skal det skje noe i årene som kommer.

motto

byen som alltid når vannet

